

Tartu Planeerimiskonverents
14-15 märts 2024

ENERGIATÕHUSUSE
TIPPKESKUS

Asumipõhistest planeerimiskontseptsioonidest läbi aja

Tiit Tammaru
Tartu Ülikool, linna- ja rahvastikugeograafia professor
Teaduste Akadeemia, uurija-professor

Põhisõnumid

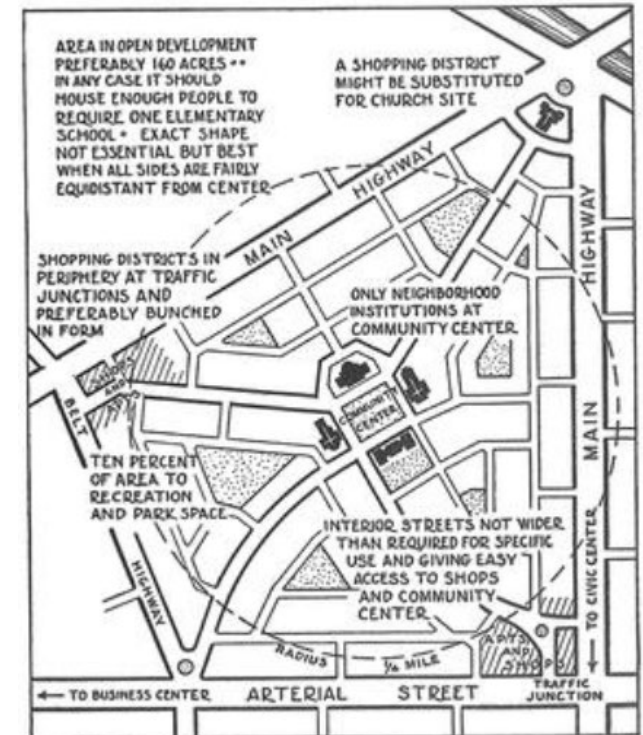
ENERGIATÕHUSUSE
TIPPKESKUS

- ✓ Linnasid on läbi ajaloo planeeritud asumi põhiselt, kus liiklusvood on suunatud elupiirkondadest välja ning olulised igapäevategevused on toodud elurajoonide sisse
- ✓ Asumipõhisel planeerimisel on omad eelised, sest kodu on inimeste igapäevase tegevusruumi keskpunkt
- ✓ Asumipõhine planeerimine on probleemne segregeerunud linnas, sest elukohaerinevused kanduvad kogu tegevusruumi ja väheneb omavahelised kokkupuutekohade arv

Moodsa aja lähenemised: Clarence Perry

- ✓ Isetoimivad asumid, kus elavad tugevad kogukonnad
- ✓ Asumite südames on koolid ja keskne idee on laste turvaline liikumine kodu ja kooli vahel
- ✓ Asumis on ka teised olulised tegevuskohad, sh poed ja vaba aja veetmine + rohealad

Perry, C. 1929 *The Neighbourhood Unit*. Reprinted Routledge/Thoemmes, London, 1998.

An aerial photograph of a city grid, likely New York City, showing a dense arrangement of buildings and streets. Overlaid on this image is a grid of semi-transparent, slightly offset versions of the same aerial view, creating a layered, architectural effect. The text is positioned on the left side of the image.

Moodsa aja lähenemised: Näiteid siit ja sealt

- ✓ Ebenezer Howard ja aedlinnad
- ✓ Clarence Stein, Henry Wright ja superblokid
- ✓ Carlos Moreno ja 15-minuti linn

Moodsa aja lähenemised: ABC keskused seal- ja siinpool Läänemerd

- ✓ Arbete, Bostad, Centrum (töö, elamine, keskus)
- ✓ ABC keskused Rootsis 1950-tel
- ✓ Sven Markelius, Vällingby asum Stockholmis
- ✓ Mikrorajoonid Eesti linnades 1960-test
- ✓ Mustamäe planeerimine Tallinnas

Asumipõhine planeerimine: Kriitika

Asumikeskne planeerimine suurendab segregeerunud linnas ebavõrdsust

Kodulähedased liikumised

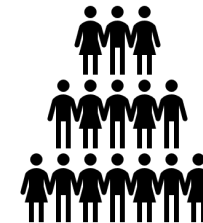

The Neighborhood Theory: An Analysis of Its Adequacy

Reginald R. Isaacs

1948

Ebavõrdsus

Asumikeskne planeerimine suurendab segregeerunud linnas ebavõrdsust

Kodulähedased liikumised

Edward Glaeser
May 28th, 2021

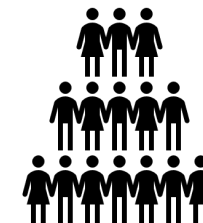
The 15-minute city is a dead end — cities must be places of opportunity for everyone

8 comments | 158 shares Estimated reading time: 5 minutes

But the basic concept of a 15-minute city is not really a city at all. It's an enclave — a ghetto — a subdivision. All cities should be archipelagos of neighbourhoods, but these neighbourhoods must be connected. Cities should be machines for connecting humans — rich and poor, black and white, young and old. Otherwise, they fail in their most basic mission and they fail to be places of opportunity.

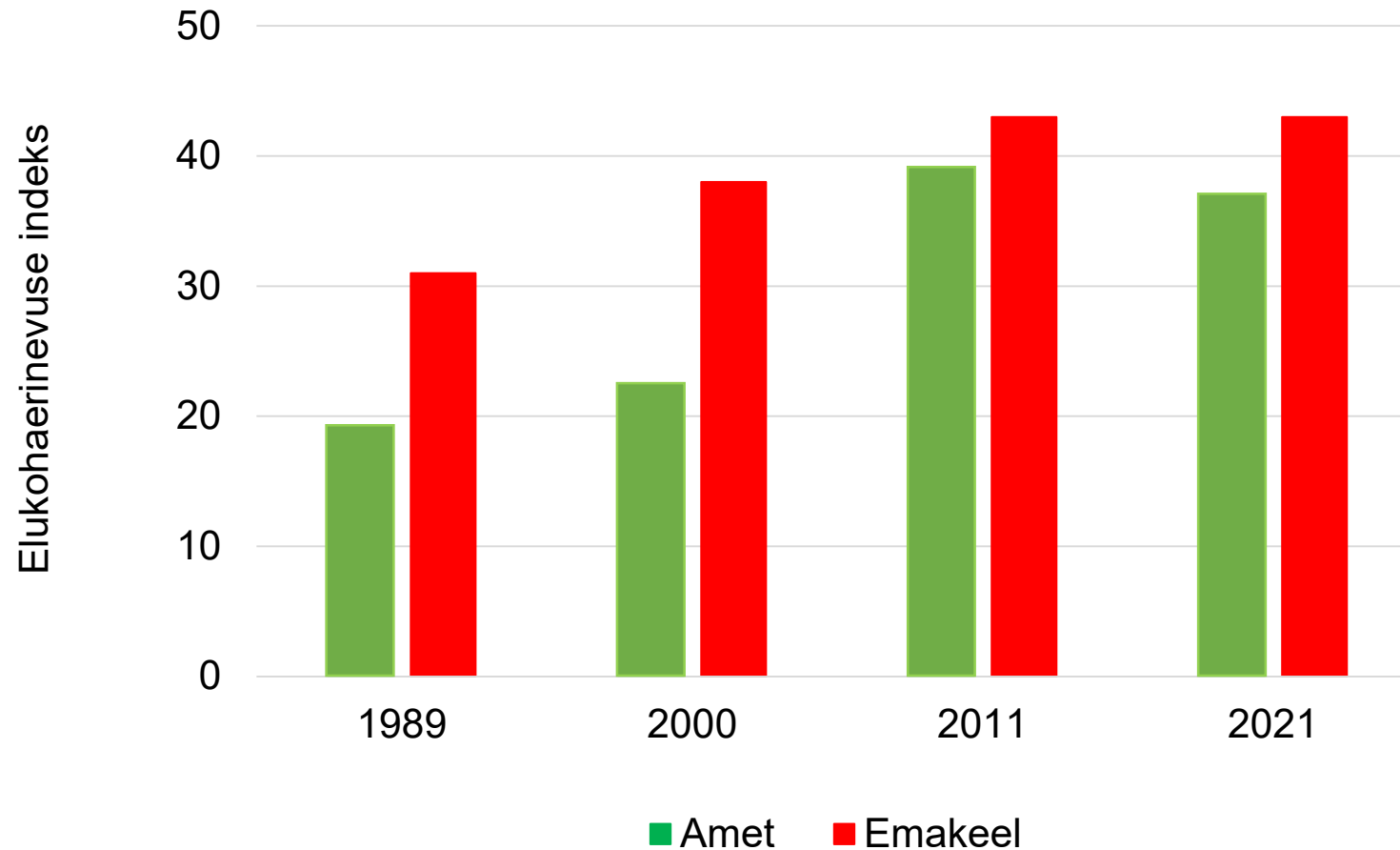
Edward Glaeser

Ebavõrdsus

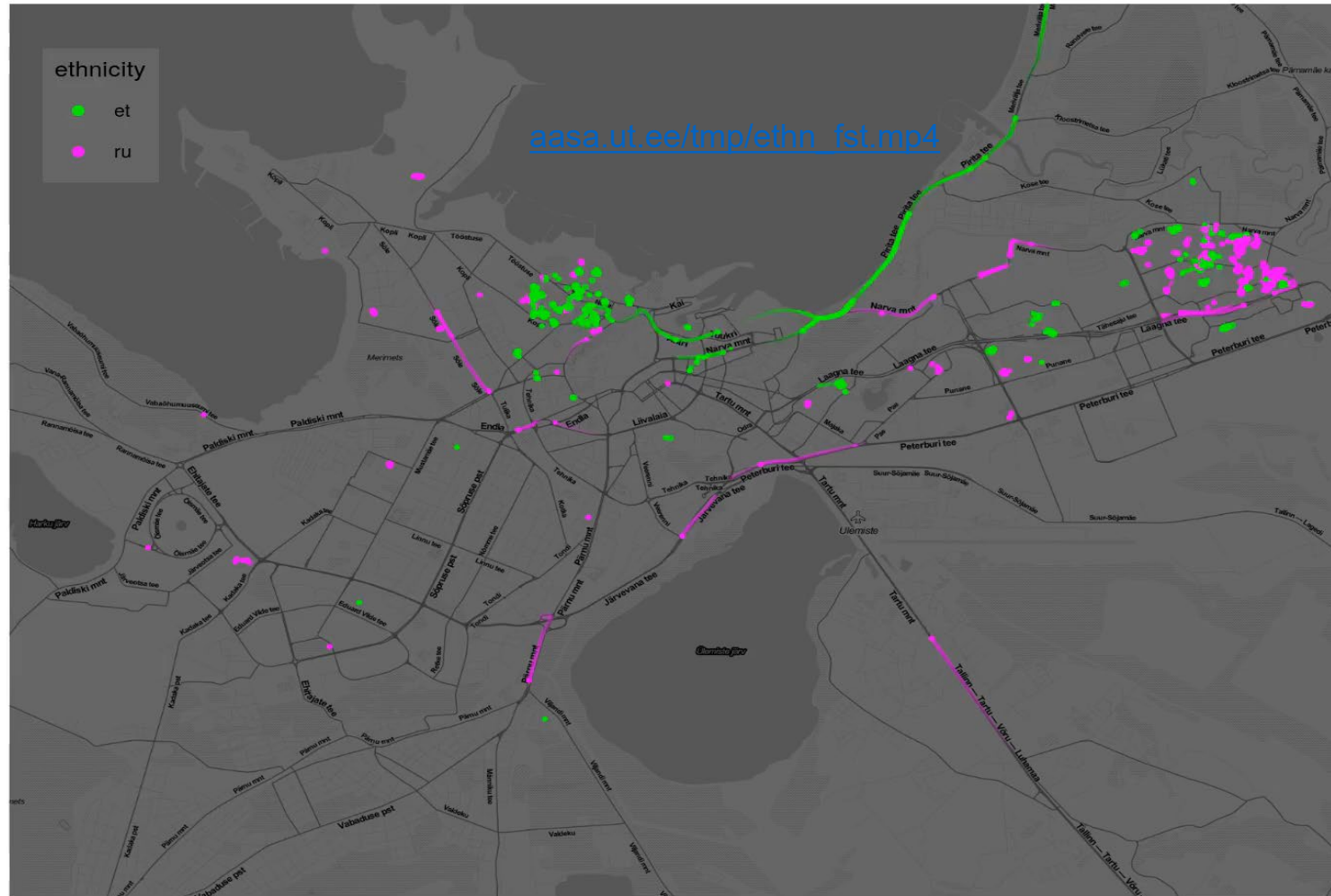
Elukohaerinevus ameti ja emakeele alusel Tallinnas

Kalamaja ja Priisle elanike päevateed

06:01:39

Animatsiooni autor Anto Aasa

Tegevuskohad paiknevad asumis =
Erinevad inimesed puutuvad
vähem kokku

